

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Bethlen-u. Harmati-féle ház, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

Megjelenik hetenként egyszer vasárnap.

Előfizetési díj: Egész évre 8 K. Fél évre 4 K. Negyed évre 2 K. Egyes szám ára: 16 fillér.

Főszerkesztő:

Benka Gyula.

Főmunkatárs:

Zlinszky István,

KIADÓHIVATAL:

Belicey-ut 9. számú ház, hová az előfizetési és a hirdetési pénzek küldendők. Nyilttérben egy sor közlési díja 50 fillér.

Szabad tanítás.

A szabad társulatok, testületek, melyek hazánkban a műveltséget élőszóval terjesztik, ez alatt a név alatt egyesülve fognak országos tanácskozást tartani.

A szabad tanítás, melyet a külföld University extension-nak nevez, ellentéte és kiegészítője az iskolai tanításnak. Mi az iskolai és mi a szabad tanítás?

Az iskolai tanítás minden fokán és ágazatában nem szabad. Feltételek kötik a belépni és kilépni akarót. Valamelyes minősítésre van szüksége, hogy a középfokú és felsőfokú iskola tagja lehessen valaki.

Aztán bizonyos időt kívánnak attól, ki bizonyítványt, oklevelet akar nyerni. Évek óta nagy törtetést látunk a középiskolába; mindenki odaigyekszik. Hiszen, ha a komoly tanulás gondolata vezeti az odavalót: nem volna szavunk ellene. De a jól-rosszul felfogott köteletség teljesítése a tulnyomó számnál egyetlen cél eléré-

sén ábrándozik, melynek neve: érettségi bizonyítvány. Mindenki tudja, a laikus is, hogy az anyag, mely a középiskolában szigorúan szabott utasítás szerint feldolgozásra vár: nagy részében nem érinti az életet.

Tudják ezt azok is, kikbe ezt az anyagot a tanítás munkásai beleönteni igyekeznek, aminek nehézsége a fentiekből önként következik. Volt idő, mikor nem volt agyonszabályozott iskola.

A tanító országot járt, a tanulók vele jártak. Kedv és hivatottság könnyítették a tanítás munkáját; s mert megkönnyítették, meg is aranyozták. A tanítás anyaga az volt, amire a tanulónak szüksége volt.

Kétségtelen, hogy a haladó korról a tanítást szabályozni kellett, bár ez a megszorítás a szabadság sok javát elvette. Az elemi oktatás általános kötelezettsége szép gondolat, de megvalósítása nagyon fogyatékos. Megadja e az iskola a népnek a szükséges ismereteket?

Bizony sok minden teendő vár itt még a kultúra napszámaira.

A középiskolát már említettük. A tanulók javát viszi az áradat; a legtöbb megszerzi, amiről majd egy évtizeden át álmodozott: a pecsétetes érettségi bizonyítványt. Az egyetem igazi rendeltetése volna: szakszerű, alapos, tudományos kimivelést nyújtani annak, ki kapuján belépett.

Elhisszük, hogy tanítói sohasem tévesztik ezt a célt szem elől. Ámde ott is a tudományos ismeretek őszinte megszerzése helyett a diploma-láz ül a lelkeken. Ezt kell megragadni, a többi (a fő, az alapos ismeretek) mellékes. Kik, hányan tanulnak ma valóban a tudás vágyának égető szomjúságával?

Jön az élet, a lelketlen büró, a gépies munka, a nagy kiábrándulás, a nagy kérdés: minek is tanultam annyit annyi éven át?! Annak, amit az iskola belém vert, mi hasznát veszem?

TÁRCZA.

Legénybúcsú.

A szarvasi nagyszállóban
Húzat Bakó Pista;
Tudja Isten már hányadik
Üveg borát issza.
Van most dolga a cigánynak,
Hej! ugyancsak muzsikálnak:
Bakó Pista legénykedvét
Muzsikálnák vissza.

Bakó Pista próbálja is:
Belekurjant olykor...
Üveget is vág a falhoz,
Ahogy szokta sokszor.
De a kedve, az a régi,
Nótáján sem jó meg neki!
Hiába a sok bor!

Azt a gyűrűt ott az uján
Mindég csak azt látja,
És ugy rémlik, előtte áll
Az a barna lányka.
Tán utina jött a hamis;
S most a bort is, a nótát is
A szemére hányja:

Bakó Pista nagyot sóhajt...
„Hisz csak utóljára!”
És lehuzva azt a gyűrűt
A zsebébe vágja;
Ott terem a cigány mellett;
S oly halkán mint a lehellet
Sir, ri a nótája.

És a primás hegedüje
A fülebe suttog:
„Emlékszel-e, hogy szerettél?
Velem voltál boldog!
Most már te is hüllen leszel!

Elteltél más szerelemmel!
Most már kinek szölok?”

A hegedü suttogása
Szívét átjárja,
S az édes-bus nótázásnak
Megered az árja.
Bókó hangja lágyan csendül,
Régi vágyrul, szerelemről!
Nem gondol a lányra.

S a mint vége a nótának,
A hegedüt kapja.
Ezt a régi hü kedresét
Összecsókolgatja.
Majd ra borul a primásra,
És meg egyszer utóljára
Rátapad az ajka.

„No most fiuk, barna nemzet
Az isten is áldjon;

Am hányan vannak, kik iskolát nem járhattak s szeretnének tanulni és tudni. Az ismeretszerzés vágya sóváran égíti őket. Az alárendeltség fáj nekik. A tanulás módját, korábbi tanulmányok híján megtalálni nem képesek.

Ennek a bajnak az érzése szülte a szabad iskolát, melyet már a XVIII. század kezdett. Előbb a könyvekkel dolgozott célja érdekében; utóbb az előző erejével és közvetlenségével haladt utján.

Azoknak szól, akik keresik; az iskola mindig nyitva áll és a mult bizonyítja, hogy folyvást megtöltik hallgatói.

Azt akarja ez az iskola, hogy mindenki tanulhasson, aki akar, akár egyetemi tanár, akár iparos, vagy földmivelő valaki. Az életnek tanít a szabad iskola; azok keresik fel, kik már kint vannak az életben és mégis vágyat éreznek a tanulásra. Az ismeretek velejét kell ezeknek megmagyarázni: röviden, elevenen.

A szabad iskola érettebb agyu hallgatóinak egy-két óra alatt megmagyarázza azt, amihez a másoknak hetekre, hónapokra van szüksége.

Hasznát mindenki érezte és érzi, ha csak egyetlen órán is résztvevett. Óriási szellemi kincsek gyűltek össze csak az utolsó pár év alatt is. A természettudományok hány felfedezéssel gazdagodtak? Irodalmunk, nemzeti történetünk fejlődését, nemzetét kik ismerik igazán? Kérdéseinknek nem szakadna végük.

Ezt az áldást, a szabad tanítás intézményét akarják országossá tenni. Hisszük, hogy áldásából a mi városunknak is fognak juttatni azok, kik a gyönyörű intézményt önzetlenül és hivatalosan képesek szolgálni.

X

Színházunk ügye.

Válasz a vasárnapi levél írójának.*)

Lapunk két hét előtti száma „Vasárnapi levél” címen cikket közölt. A cikk írója bírálat tárgyává tette a Színügyi bizottság azon határozatát, mellyel a nyári idényre dr. Farkas Ferenc szabadkai színtársulatának szerződését hozta javaslatba.

Mikor az epével megírt közleménynek helyt adtunk, fenntartottuk a válaszolás jogát. Közérdekű kérdésként szó, közleményünk a közönség tájékoztatása. Csakis erre vállalkozunk, a közlemény célzatosságára nem reflektálunk.

Dr. Farkas Ferenc a szabadkai színház igazgatója már az év első napjaiban folyamodott a Színügyi bizottság felé. Bár a színügyi bizottság szívesen fogadta Farkas kérvényét, a január hóban megtartott ülésen pályázat kiírását határozta el.

A kitűzött határidőre négy pályázat érkezett a bizottsághoz. Micsey György, Szalkay Lajos, Bihari Akos és dr. Farkas Ferencé.

*) Multkorai számunkból helyszűke miatt kiszorult. Szerk.

A pályázók előterjesztették társulatuk névsorát, a betanult darabok jegyzékét, kar, mű-zaki személyzetök és zenekaruk létszámát. A színügyi bizottság eltekintve a dr. Farkast ajánló ama fontos tényezőtől, mely egyéni megbízhatóságában, úgyszerető ambíciójában állott, azért is őt választotta, mert társulatát a folyamodó többi társulatokhoz viszonyítva legjobbnak találta. A szerződötetés feltételül kikötötte, hogy a zenekar legalább 12 tagból álljon s a nálunk nem kedvelt baritonista helyett e szerepkörre megfelelőbb művész alkalmaztassék.

A színügyi bizottság határozatában csakis olyan indokokra támaszkodott, melyek szoroson a tárgyilagosság szolgálatában állanak. A viszonylag jók közül a legjobbat választotta. Számolt a közönség hangulatával is. Dr. Farkas — inkább mint minden nálunk járt más direktor — dicsekedhetik közönségünk rokonszenvével. Tavaly még új, össze nem szokott a társulat, a frissen szervezethez bélyegét hordta magán. A karok együttese, a segédszemélyzet összejárási alkalmazkodása hiányos, hézagos volt. Amde egy olyan téli saison után mint a szabadkai, joggal várható a gyakorlatadta természetes javulás. Dr. Farkas teljes téli társul tával jön be hozzánk. Szervezett, összetanult társulatát együtt kell tartani, mert innen újra Szabadkára megy.

Egyébként ne előlegezzük a kritikát. Semmi esetre se ártsunk pedig a

Csak még egyszer ebresszük föl

Az én kis virágom!

Hegedű sir, sir a cigány,

Azt zokogják: „Csak egy kis lány,

Egy van a világon.

GRIFF.

Az utolsó fecske.

Ott ült az öreg Makkos Márton az eszterha alatt. Rozzant támlás padra terítette daróetakaróját, oda simult hozzá, mint valami pártfogóhoz. Aztán meg-megbabrálta a körmével; nézte, simogatta; volt ideje hozzá. Az a vedlett daróc haj de sokat tudna regélni elmúlt időről, a pusztáról, a ménesről, a viharról, az Isten szabad egeről. Pajtása, a karikás, régen szétfoslott valahol. Ezt az öreg Márton a csihés gyerekek hagyta, kint a reketyésben. Igaz, hogy nem illik ahoz a karikás lónak való, nem afféle görhéd malacnak. Hogy mégis a csihés gyerekek jutott ez a nagy tisztesség, a Márton hálálkodása a nyitja. Jó gyerek volt a csihés Gyurka. Ugy csinálta a mesterségét, hogy odaterelgette a disznait a Márton méneséhez. Aztán, hogy biztonságban érezte az állatait, nagyot kurjantott az öreg Mártonnak. Tudta már az öreg csikós,

mit akar a gyerek. Odakiáltotta neki, hogy cipekedjen közelebb hozzá. Neki is jobb lesz így; majd elesárog neki az a gyerek az apjáról, a hugáról, a Miskáék kis Juciáról, mert hát szerette azt a kis lányt és jól esett, ha valakit beleavathatott a szíve titkába. Olyankor aztán leterítette a sáros sabbáját, ráhasalt és elkezdett mesélni Márton bának. Az öreg csak szította a szutykos pipáját és ümgetett a gyerekek; hogy csak várjon még, majd lesz neki jobb sora, elveheti a Miskáék Juciját. Csak aztán vigyázzon a csürhére, mert ha kárba kapják, nem lesz belőle soha számadó. A gyereket mint-ha simogatták volna, mikor az öreg Márton így biztatta. Tán el is szégyelte a szeme ragyogását, mert olyankor fölvetette a Márton vadonatúj karikását; forgatta, nézte, tapogatta minden kötését és sóhajtott hozzá nagyot. Mikor lesz ő neki ilyen fényes szerzsáma?! Meg is kapta vagy két esztendőre. De rá is szolgált a fiu. Márton odanyomta neki az üres butykost, meg a dohányos zsacsót. Ment a gyerek, mint a szél a göröcsösi zsidóhoz, megtöltötte mind a kettőt, aztán inalt vissza az öreg Mártonhoz, kinek közben volt gondja az ő csürhéjére. Így folyt ez néha nyári éjszakán is: lobogó pásztortüznél pirítottak a száraz fekete kenyeret, azután, az utolsó parázs is behunyta tüzes szemét, elnézegették a csillagok járá-

sát. A Gyurka gyerekeknek másutt is járt az esze, nem csak a Göncöl rudján.

Ezeket gondolta el az öreg Márton, mikor a márciusi nap félénken csókos verőfényére kiült a támlás padon az eszterha alá. Gereblyézte régi emlékeit. Sok fennakadt. Jo is, rossz is. Az anyjukot régen elföldelték. A fia maradt a gondozója, no meg a menyé. Ebben ritka szerencséseje volt az öregnek: derék, jólelkű asszonyt kapott a fia. Mikor Márton kikopott a pusztából, idehuzódott a házás fia portájára és nem bánta meg. De sokszor is hálálkodott ezért Márton. Nem a fiától félt ő, hanem a menyecskétől, mert hát ez a fajta harapós.

Lom az öreg, aki bele-belebotlik a többi. No nem nyílt panaszra a Márton szája; az a menyecske még a kerti lépesőn is lesegítette az apósát, hogy kárt ne lásson. A friss cipőből neki is hozott, ha az urának megszegte. A fia meg, az öreg Márton fia, no arra ugyan büszke lehetett a vicispán is. Nem volt olyan szálás legény a határban. Hízott is a Márton mája, ahányszor végig-mérte.

Egyszer azon vette észre magát, hogy az oldalához ült valaki. A kis Marci volt, a Márton unokája, ökölnyi gyerek még, de ha jól látott az öreg: méltó lesz az apjához a fiu. Kemény legényke volt a Marci; piros arccal, mint az alms; eleven, mint egy paj

köz
ujság
azzal
kicsir
tesség
zan k
zel az
jezett

Már

kegye
idus
regge
kolor
vetjü
tünk
sorba
fiatal
ami e
jöven
viselé
nepel
lónak
reget.

képző
dődöl
szép
jak le
vállik,
készít
kara
Fohás
dalt

kos cs
ha ugy
de az
lármat,
kis Ma
kótyáz
tája fe

K
ból arr
zott a
az örö
a falu

A
hol elő
Ha lát
törülge
szemét.
nem ér
mikor i

fecske!

Cs
zokogás
nek fele
hoz és

közművelődés nemes ügyének színházi ujság izű hangulatkeltéssel. Tartozunk azzal a színügyi bizottságnak, hogy kicsinyes érdekektől való teljes mentességét elismerve, róla jóakaratot, józan körültekintést feltételezzünk. Ezzel az ügyet lapunk részéről is befejezettnek nyilvánítjuk.

Március 15-ike Szarvason.

Az ország-szerte megnyilvánult kegyeletos megemlékezés március idusáról nálunk is megvolt. A friss reggeli szellő büszkén lengette a trikolorokat a házak ormán. Csak azt vetjük ide, hogy több lobogót szeretünk volna látni! Ünnepelek első sorban az iskolák. Illő is, hogy a fiatal lélekben felébresszük mindazt, ami e naphoz fűződik és acélozzuk jövőnk kötelességei és áldozatok elviselésére. Az elemi iskolák házi ünnepélyén alkalma nyílt minden tanítónak lelkesítve oktatni a gyermek-se-reget. Meg is tették minden iskolában.

D. e. 10 órakor az ev. tanítói-képző növendékeinek diszülése kezdődött az intézet disztermében. Elég szép számú közönség hallgatta az ifjak lelkes próbálkozását; becsületükre válik, hogy a műsort egészen önállóan készítették el. Elsőnek a tképző dalkara mutatkozott be Oláh Károly szép Fohászával. A sok igyekezettel énekelt dalt Molnár Béla IV. tanítóképzős ta-

nitotta be és dirigálta, ügyesen. Farkas Sándor tanár csinos megnyitója után Dobozy Jenő 4 éves képzős lelkesen szavalt Petőfi örökéletű Talpra magyarját; Darida Károly 4. éves képzős gonddal megirt alkalmi dolgozatát Zsila Gyula 4 éves növendék olvasta. Mi a haza? Melodrámat hallottuk azután Bernáth Bélától; zongorán Molnár Béla kísérte. A sikerült előadást méltán megtapsolták. Belopotocky János negyedéves „A szerzetes” c. verset szavalt. A dalkar éneke zárta be a sikerült házi ünnepélyt. — Ugyancsak d. előtt 10 órakor folyt le a polgári leányiskola ünnepélye. A dalkör a Szózatot énekelte Saskó tanár vezetésével, a szép siker az ő érdeme. Lukes Ilona tanítónő a nap jelentőségét méltatta, lelkes ünnepi beszéddel. Mészáros Sárka, Pécely Jetty, Forscher Margit és Litauszky Anna elemi iskolai növendék egy-egy kedves szavallattal léptek fel. A négy apróság kitett magáért. Aztán Balla Jolánka IV. o. polg. isk. tanuló zongorán a Rákóczi indulót játszotta; az ügyes játékot megtapsolták. Hajnal Erzsébet IV. o. t. márc. 15-ikéről felolvasást tartott; ő is elismerést nyert. Ugyanigy Mikolay Teréz I., Marsal Etelka II., Bugyis Vali III. és Kovácsik Margit IV. o. polg. tanulók, kik szavaltak. Végül a dalkör a Talpra magyar és a Hymnust énekelte. A tanítói kar s az előadók teljes mértékben dicséretet érdemelnek a rendezésért és előadásért. — Délután 3 órakor a tornacsarnokban a főgymnasium Vajda-önképzőköre

tartotta diszülését, hiven régi hagyományaihoz. A szép számú közönség érdeklődéssel hallgatta a sikerült előadást. Levius tanár vezetésével elsőnek a főgymn. és tképző vegyeskara énekel lépett föl, Kölcsey Hymnusával. Alig hangzott el a taps, Salacz Emil VIII. o. t., a Kör titkára lépett a dobogóra, előadván jutalmazott megnyitó beszédét. Az ügyes megnyitó nem volt hatás nélkül. A Talpra magyar egy magyarruhás ifju, Marhás Géza VIII. o. t. szavalt, sok átértéssel és lelkesen. Borovánszky Géza VIII. o. tanuló szavalt aztán egy erőteljes, ügyes formájú költeményt, melynek Gresity Mirkó VII. o. t. a szerzője. A szép vers és jó szavallat emelte az ünnep hangulatát. Hatással szavalt Moravcsik Jenő VIII. o. t. Arany egyik gyönyörű versét, melyben elhunyt barátja Petőfi emlékét szomorúan idézi: A honvéd özvegyét. Márc. 15. címmel sikerült felolvasást hallottunk Mányik Pál VIII. o. tanulótól. Rumpf Pál VIII. o. t. Petőfi A nemzethez c. költeménye előadásával lelkesített. A műsor utolsó pontja Benka Gyula igazgató egy alkalmi énekének előadása volt. A nála megszokott művészi tudással irta ezt a darabot, melyet a vegyeskar Levius vezetése mellett ügyesen megtanult s énekelt. — A függetlenségi és 48-as pártkörben körülbelül 150-en jelentek meg, hogy megünnepeljék március 15-ét. A Hymnus eléneklése után Zlinszky István 48-as honvéd felolvasott Battyányiról, Pataki János elszavalt Abrányi Emil költeményét. Haviár Dániel a március idusával összefüggőleg a mostani politikai helyzetet világította meg beszédében. Beszéltek még: Placsó István, Zvarinyi János, Micsinay Pál, Haviár Gyula dr. és Kollár Lajos községi jegyző. — Az ó-szölői magyar olvasó egyesület március 14-én este önnepelte március idusának az évfordulóját. Az ünnepi beszédet Brózik Lajos ev. tanító, a kör alapítója és elnöke mondotta. Mérei Oszkár és Zvarinyi Szilárd szavaltak, Huba János ó-szölői tanító, a kör alelnöke szintén igen szép beszédet mondott. — A szarvasi iparos ifjak a Wébér-féle vendéglőben szavallattal, beszéddel és színi előadással ünnepeltek. Az ünnepély igen sikerült volt. — Közvacsora volt az Iparos ifjak körében, a Polgári körben, a Népkörben. Mindenütt sok lelkes beszéd hangzott el. — Ünnepelek a vidéken is. Öcsödön, Szentandrásan, Kondoroson áldoztak a nagy nap emlékére. Kondoros közönsége szépen ünnepelt, Délután 4 órától a polg. körben volt kedves tárgysorozattal, tanulságos ünnepély. Fekete Kálmán

kos csikó. Jól meghajszolta az apróbarmot, ha úgy hozta a kedve. Most is ezt mivelte, de az öregapja nem látta, nem hallotta a lármát, annyira belesülyedt az emlékeibe. A kis Marci hirtelen sikongani kezdett és csak kótyázott a suta ostornyéllal a Váriék portája felé. Az öreg nem értette.

— Ehen fecske, az első fecske!

Ki ne emlékeznék boldog gyerekkorából arra az öröme, amit az első fecske hozott a faluba. Mert csak a falu ismeri ezt az örömet, a város nem. Ezt a költészetet a falu érti, érzi csak igazán.

— Az első fecske!

Az öreg Márton csak nezett, hol fel hol előre. Nem tudni, látta-e az első fecskét. Ha látta is, hamar elborult a szeme, úgy törülgette, kézzel, a ruhájával azt a két szemét. Megtelt könnyel. A Marci gyerek nem értette a dolgot. Hogy sirhat valaki mikor itt az első fecske.

— Hallja-e, lássa-e nagyapám, az első fecske!

— Az utolsó . . .

Csak ennyit mondott az öreg. Aztán a zokogását is meghallotta Marci. De már ennek fele se tréfa; befutott a fiú az anyjához és hívta kifelé. Jött is a menyecske:

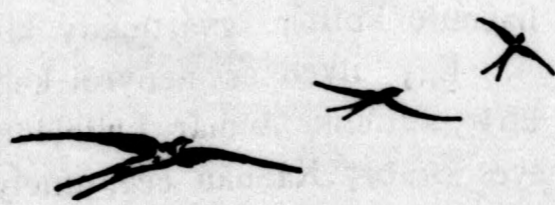
nógatta az öreget. Neki se mondott mást, csak azt, hogy az utolsó fecske . . .

* * *

Egyet fordult az idő kereke. Jött a nyár, az ősz, a tél; el is mult szép sorjába. Tavasz lett újra. Megint ott ült az öreg a fapadon, a Marci gyerek mellette. Az első házból ide hangzott valami láрма, de olyan kedves volt: kis huga született a Marci gyerekeknek. Az öreg hallgatta a sirást és látszott rajta, hogy neki ez a muzsika édes zene. Egy kis unokával és egy évvel több.

Megjött az első fecske is. A Marci fiúnak eszébe jutott a tavalyi eset, mikor úgy elbusult-sirt a nagyapja. Ugy a szeme közé nézett az öregnek mintha az élete függött volna attól a könyvtől. Az öreg is észrevette aztán magához vonta Marcit és homlokon csókolta. A gyerek, alighogy szabadult a karjaiból, futott be jelenteni az anyjának, hogy itt az első fecske és nevet a nagyapa . . .

SERENUS,

elnök megnyitó beszéde után Fülöpp József alelnök tartott szép, lelkes ünnepi beszédet. A dalkar elzengte a szöveget. Keviczky László felolvasott „Két dal” címen irt emlékeztetést. Círusz Endre történeti vissza pillantását. A közönség elénekelt a Himnust. Az ünnep folytatása a csárdába rendezett közvacsorán volt, hol számos felköszöntő lelkesíté az egybegyűlteket.

UJDONSÁGOK

A Baromfitenyésztő Egyesületből. Az Egyesület, mely hivatalos közlönyének legfrissebb számát e hóban küldte be szerkesztőségünknek, eddigi működésével is bebizonyította, hogy életrevaló. Tagjainak a száma jóval százon felül van már, ami annál örvedetesebb, mert a jogos igényeket, anyagi gyarapodásával, sikeresebben támogatja. Vagyon a múlt év végén 226 kor, 37 fillér volt, ez a hátralékos tagdíjak befizetésével 300 koronára egészíthető ki. A folyó évi költségelirányzat 588 kor, így mintegy 700 kor. fog a szükségleten felül a vezetőség és választmány rendelkezésére állni. A múlt évi tagsági kedvezmények közt első helyen említjük a olesó beszerzési áron kiosztott 175 drb. szép példány kacsát és ludat. A Közönség cikkei közül kiemeljük dr. Takács Gusztávét és Krebsz Zoltánét a házinyul tenyésztésről. Az általános drágaság ajánlatossá teszi a nyulak tartását. Dr. Takács, Bugyis és Krebsz e terén már is szép eredményt mutatnak. Az óriási belga nyulat honosítják, melynek 7-8 kilo sulya van. A tagul való belépés az Egyesületbe most van folyamatban.

Felülfizetések nyugtázása. A márc. 15-én tartott Vajda-köri ünnepélyen felülfizettek: Benka Gyula 50 f., Chovan Károly, 150 f., Haviár Dániel 4 k., Liska János 2 k., N. N. 1 k., N. N. 80 f., Ponyicky Máté 3 k. 50 f., Salacz József 2 k., Saskó Samu 50 f., Scheiner Bernát 2 kor. Róth Béla 80 fillér, Valkovszky Mihály 1 korona. Fogadják a kör hálás köszönetét.

Előjáróságunk figyelmebe. Az új házszámok felszegezésénél egy kis hiba történt vagy 30 helyen. Valamennyi helyen ilyen hibák vannak: Jókai Mór utca, Bethlen utcában van, Nyul utca Deák Ferenc utcában. Kérjük közönségünk előjáróságát, hogy a nevelés hibákat javítsa ki.

Tyuklopás. Lakatos Arthur nagybérlő udvarából 11-ikén éjjel 6 drb. fehér orpingtont vittek el 40 korona értékben. — Mravik Pál 307. sz. házában is jártak tyuktolvajok e hó 13-ikán; itt 11 tyukot talált az éjjeli látogató. Eddig kopott a történet; de új és fényes fordulata: a tettes kézrekerült!

— **Egy bestia családja.** Süveges Zsuzsi, kit mint lélekkufárt ismer rendőrségünk, a múlt hónapban hálóját Gulyás Györgyné házára terítette. Van Gulyásnének egy fiatal leánya, ki a bestia áldozata lett. Az elcsavart fejű leányul együtt Gulyásnével apránként 152 koronát csalt ki, azzal, hogy ezen a pénzen új lelkeket vásárolnak. Meg is járták özönsön Orosházát, Kondorost, Mezőtúrt s hogy a centrumban is tanulmányokat tegyenek: a fővárost. Lélek nem akadt a vásáron, vagy kevés volt a pénzüik, — valóság, hogy megkoppasztva értek vissza. Itt aztán Gulyásné följelentette Süveges Zsuzsit. Majd a bíróság előtt felel a bűnéért.

— **Öngyilkos anya.** E hó 11-ikén d. után Valent Pálné, szül. Fabó Judit krakkói lakos öngyilkosságát követett el. A szegény asszonyt elkésé-ritette, hogy három gyermekét a betegeskedés hetek óta ágyhoz láncolta. Ura eltávozott hazulról, ő meg felment a ház padlására. Ott akadtak rá. A harmadik borda alatt a nagy konyhakését nyélig beleütötte a szívébe. Az orvosi segítség már késői volt; a 46 éves asszony meghalt.

— **Tolvaj cseléd.** Sipos Lipót izrlanító felesége jelentést tett a rendőrségnél, hogy lakásáról egy ruha alj és egy pár női cipő eltűnt. A gyanu volt cselédjére, Bozóky Mária szentandrási leányra irányult, ki ez idő szerint Papp Ernő gyógyszerésznél van szolgálatban. A gyanu alaposnak bizonyult, a mi a rendőri vallatás bebizonyított. A jeles kisasszony azt is elmondta, hogy a kapott cipőben vigan jarta a ropogós csárdást.

— **Magyar Otthon.** Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejáratu szobák. Rézágak, türodök, lift. Olesó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz.

— **„Milleniumtelep” Nagyösz, Torontál megye, minden szőlőbirtokosnak és szőlő iránt érdeklődőnek ingyen és bérmentve küldi nagy magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét műmellékletekkel diszítve és készséggel ad felvilágosítást és utbaigazítást szőlők újraültetése és oltványok kezelését illetőleg.**

— **Egy lépéssel előre.** Nyomasztó gazdasági helyzetünkben örömmel kell üdvözlőnk minden olyan magyar terméket, mely alkalmas arra, hogy hasonló külföldi gyártmány ki-szorítson. Egy ilyen eseményről kell most hírt adnunk. A már külföldön is hírneves Brázay Kálmán cég, amely

az elején áll az uttörő magyar nagykereskedelemnek sikereinek számát megint gazdagította egygyel. Ez a siker a Brázay-féle Kalogén sóborszesz fogkrémhez fűződik, amely felülmulhatatlan kitünő szer a fogak épségben és szépségben tartására, továbbá a száj ápolására. Csin és praktikusság dolgában pedig páratlanul áll a fogkrémet tartalmazó tubus is. A Brázay-féle sóborszesznek már világhire van, nyomdókába lép most a Kalogén, amely a magyar tudás diadala.

Csarnok.

Németországi tapasztalatok.

Halle a. S. 1907. február.

(Folytatás)

A haladás részleteiben véve igen lassan, de általánosságban elég gyors mert tömegtelen a munkások száma. A német bölcsészteret illetőleg a legutóbbi kor egy nem kevesebb, mint német bölcsésze azt mondotta: a német filozofus elővesz egy mondatot, ezt részeire bontja, azután ismét összeállítja (circulus viciosus) s készen van egy könyv. Az egész műveletnél az a misztikus hang a legérdekesebb, azután meg a komoly nagyképűség, a mellyel embertársainak a maga egyéni meggyőződését, igazát bebeszélni igyekezik. Jellemző pedig a semmi fáradságot sem kimélő lankadatlan szorgalom, a mellyel dolgozik.

A szorgalommal szinte vele jár az elmélyedő komolyság. A szorgalom megadott a legtöbb németnek; — a német komolyságot is ismerem; de ez itt is csak egyesek kiváltság, mint nálunk.

Magától értetődik: ezeknek száma a nemzet nagyságával arányosan növekszik. Igazi komolyság csak azoknál honos, a kik valami nagy alkotáson törik fejüket, vagy a kiknek lelken nehéz gond, bubánat rágódik. Mivel pedig azoknak száma, a kiknek a megélhetés nehézségeivel folytonosan harcolni kellene, igen kevés, azért, — bátran mondhatom — kényszer kenyérharc kevés embert gyötör s kevés embernek szánt bárdzát a homlokára.

Kényszer kenyér-harcról szó sem eshetik, annál inkább vagyonyhajzásról, Mindenki milliomos szeretne lenni. Azért a legfelsőbb osztályoknak ép úgy, mint a legalsóbbaknak legszembeütőbb közös vonása az egészen a fukarságig menő takarékoság.

A kicsinyek zsarolják, ha lehet, a nagyokat, a nagyok kiszípolozzák a kicsinyeket. Az én nézetem szerint az egyesek existenciáját megingató takarékoság nem takarékoság, hanem lelketlen fukarság, ez pedig nem szép; hanem rut vonás. De úgy látszik a saját gyengejüket maguk ismerik a legjobban s ezért létesítenek közkötségen anyai jótékony intézményt, a hol a szűkölködő hajlékot és mindennapi élelmet találhat.

A vagyonyhajzás kavargó osztályharcot támaszt. A kedélyek izgatottak s forroganak egész Németországban. Lázban ég minden! A munkások irigy szemmel nézik a munkaadókat s a munkaadók félnek, ret-

tegnék
hatalon
adóval
átkozza
semmi
ápolják
támad,
Testvér
tályharc
helyeke
aztán a
jelenet
nosabb
alig lát

A
mit föld
csiny
emléksz
magyar
kező tu
hogy a
megtesz
csak ad
sörös k
egyszer
szik, ru
táig s c
csókat,
magyar
natában
és a né

Az
inkban
metül
nyelvi,
lán meg
szik, az
éjjeli ka
tam szer
a milyen
az ablak
zanság

Fele

T

La

Nyom

3366 —

Szarva

Az
adó felo
cius hó
át közsz
irodában
Figy
a ok, ak
évben
lajstrom

tegnak a saját munkásaiktól; a fegyveres hatalom képviselői semmibe sem veszik az adóval terhelt civileket, a civilek szidják átkozzák a heréket; a katonákat, a kik semmi hasznot sem hajtva csak potrohukat ápolják, gondozzák. A laikus a papság ellen támad, a papság elkeseredetten védekezik. Testvériségnek halvány nyoma sincs. Oszályharc folyik a sajtóban, a nyilvános helyeken, az egyetemeken: mindenütt. Ez aztán a művelt németek között oly durva jelenetekre ad alkalmat, a melyeknél csinosabbakat a kapuvári bicskások között is alig látunk.

Áttérek egy másik tulajdonságra, a mit földrajztanárom annak idején, még kisiny gimnazista koromban, — pontosan emlékszem — oly élesen szembeállított a magyarnak rosszul, vagy félreismert ellenkező tulajdonságával: a józanságra. Igaz, hogy a német munka közben józan, — ezt megteszi a magyar is, — de a munka után csak addig józan, a míg a habzó félliteres sörös kancsót a markába nem foghatja. Ha egyszer megízlette az isteni nedűt, akkor iszik, rug, kapál, bög, torka- és inaszakadtáig s csak úgy összetöri a poharakat, kancsókat, üvegeket, ha jó kedve van, mint a magyar s épügy iszik örömeiben, mint bánatában. Mi itt a különbség, mi közöttünk és a német között?

Az az egy, hogy míg mi derűs óráinkban magyarul nótáztatunk, addig ők németül dalolnak. Az eltérés tehát tisztán nyelvi, nem pedig jellembeli, — no meg talán még formai, mert a német mindig sört iszik, azért tágul ki annyira a szive! Olyan éjjeli kalandoknak odahaza csak ritkán voltam szemtanúja — talán résztvevője is — a milyenek itt éjjelről-éjjelre lejátszódnak az ablakom alatt. Ez a szemképráztató józanság átcsap a nőkre is.

(Folyt. köv.)

Eiler Dániel.

Felelős szerkesztő: Dr. Nemes Béla.

Társ szerkesztő: Pataki János.

Laptulajdonos: Dr. Haviár Gyula.

Nyomatott Sámuel A.-nál Szarvason.

3366—1907 ikt sz.

Szarvas nagyközség előjáróságától.

Hirdetmény.

Az 1907 évi egyénienkénti földadó felosztási jegyzék folyó évi március hó 18-ától 26-ig terjedő 8 napon át közszemlére van kitéve az adóügyi irodában.

Figyelmeztetnek az adózók, hogy azok, akik földadóval a múlt 1906-ik évben már meg voltak róva, — a lajstrom közszemlére tételét követő 15

napon belül, vagyis április hó 2-ig, — azon adózók pedig, akik a felosztási jegyzékben megállapított adóval a folyó évben első ízben rovatk meg, adótartozásuknak az adókönyvecskebe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a községi előjáróságnál esetleges felszólamlásait előterjeszthetik.

Szarvas, 1907 március hó 15-én.

Az előjáróság nevében:

KOLLAR,
jegyző.VALKOVSKY,
bíró.

2968—1907

Szarvas község előjáróságától.

Hirdetmény.

Az 1907 évi tőkekamat és járadék adó kivetési lajstrom folyó évi március hó 18-ától 26-ig terjedő 8 napon át az adóügyi irodában közszemlére van kitéve.

Figyelmeztetnek az érdekes adózók, hogy a kivetés ellen esetleges felszólamlásait a kitétel napját követő 15 napon belül, vagyis április hó 2-ig a községi előjáróságnál előterjeszthetik.

Szarvas, 1907. március hó 15.

Az előjáróság nevében.

KOLLAR,
jegyző.VALKOVSKY,
bíró.

Nyílt-tér.

KALOGÉN

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

Ösv. Déroy Antalné háza

I. kerület Vajdapéter-utca 29.

szám alatt örök áron

eladó

vagy egy 3 szoba, 1 konyha,

kamra és a szükséges mell-

lék helyiségekből álló lakás.

április 24-től bérbe kiadó.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Eladó

3 szoba butor berendezés, mely áll a következőkből: ebédlő, háló és gyermekszoba berendezésből.

Kiadó

kényelmes lakás 4 szoba, elő szoba, konyha, éléskamra és pince kiadó. Gróf Csáky Albin-u. 77. hsz. alatt.

Kovács János Paula Jókai Mór-utca 1037 sz. háza a Robicsek gőzmalmával

szemben jó feltételek mellett eladó.

A lakás a következőkből áll: u. m. 4 szoba, 1 konyha, 2 speiz, 1 kamra és 1 pincéből. Tudakozódhatni lehet Január 1-én Andrásnál 450 házsz. a.

GY ÜGYES

LÁNY

IV BERAKÓNAK
nyomdánkban
fizetéssel felvételük.

Szőlő ojtvány eladás.

Csaba gyöngye, valamint más Chasselas muskotály és számtalan különleges faj gyökeres fás és sima zöld ojtvány, — ugyszintén pótláshoz alkalmas 2 éves fás ojtvány teljes felelőség mellett jutányosan kapható **TAJBER I. G.** szőlőtelepén SZARVASON.

2490 — 1907 ikt. szám.

Szarvas község előjáróságától.

Hirdetmény.

Alólirott községi előjáróság ezenel közhírré teszi, hogy a szarvasi sorozó járáshoz tartozó 1886-ik 1885-ik és 1884-ik évben született állításkötelesekre vonatkozólag a fősorozás Szarvas község tanács-termében 1907 évi április hó 12-én, 13. 15. 16. 17-ik napjain a következő sorrendben fog megtartatni:

Április 12-én. Öcsöd és Kondoros I. II. III-ik korosztály.

Április 13-án Békésszentandrás I. II. III-ik korosztály és Szarvas község I-ső korosztályából 1-től 110 sorszámig.

Április 15-én Szarvas I-ső korosztály 111 sorszámától végig.

Április 16-án. Szarvas II-ik korosztály.

Április 17-én Szarvas III-ik korosztály. A megvizsgálendő apák. Ünkenyestek és idegen járásbeli állításkötelesek.

A sorozás minden reggel 7 és fél óraker veszi kezdetét.

Felhivatnak ennél fogva az állításkötelesek, hogy a mondott helyen és időben tisztán öltözködve bot nélkül jelenjenek meg.

Szarvas 1907 február hó 22-én.

Az előjárók nevében

JESZENSZKY.

VALKOVSZKY

h. főjegyző.

biró.

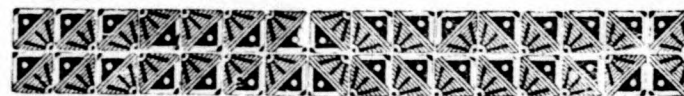
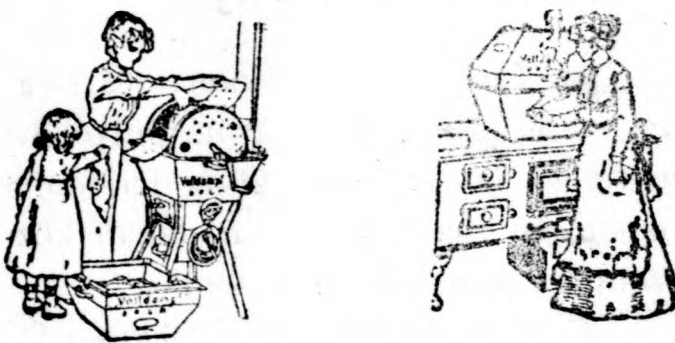
**Kitünő,
száraz,
valódi**

HAZISZAPPAN

métermázsanként 60 koronáért kapható

Meitner Soma

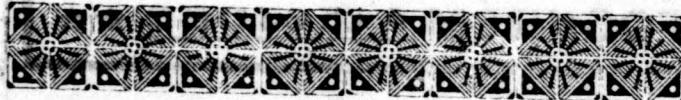
fűszerkereskedésében.

Gőzmosóda otthon!

A John-féle

„Teltgőzű“ mosógép

nem úgy mossa a ruhát, hogy azokat dörzsölné, sulykolná, ide-oda huzogatná, hanem pusztán akként, hogy a ruhák a gőzzel telített dobban forró szappanlugba könnyen egymásra hányódnak anélkül, hogy ez a ruhára a legkisebb káros hatással lenne. Eredmény: Vakítóan fehér ruha. A legfinomabb csipke és szegély veszély nélkül mosható, több mint 75 százalék megtakarítás szappan szódában, tüzelő anyagban, dologban és pénzben. — Kimerítő ismertetés ingyen és bérmentve. Főraktár Békésmegye részére Békéscsabán — Miklya Pálnál gabona piactér 869. sz. Fiók-raktár: Szarvaon Farkas-épület, ahol a gépek vételkötélcizett-ség nélkül szívesen bemutattnak. 3—5

Kiadó üzlethelyiség.

A piactéren — volt Berger-féle házban — több alkalmas üzlethelyiség azonnal bérbeadó. — Értesítést ad a tulajdonos:

2—3

Weisz Márkus.**Szálloda és kávéház átvétel.**

Van szerencsém a t. közönségnek szíves tudomására hozni, hogy a

KÖZPONTI szálloda és kávéház

bérletét átvettem.

Előzékeny pontos kiszolgálás, szolid árak mellett kitünő konyha, tiszta valódi fajborok állnak a t. vendégek rendelkezésére, kiknek b. pártfogását kérem kiváló tisztelettel

Weisz Márkus

vendéglős.

2—3

Hirdetmény.

Szarvas község előjárósága közhírré teszi, hogy az 1907 évre szóló IV. osztályu kereseti adó kivetési lajstrom folyó évi március hó 11-iktől, 18-ikáig terjedő 8 napon át Kollár Lajos adóügyi jegyző irodájában közszemlére van kitéve, hol az a hivatalos órák alatt megtekinthető. Az adó kirovás elleni felebbezés a közszemlére kitéve követő 15 nap alatt adható be.

Szarvas, 1907. március 9

Az előjáróság nevében:

KOLLÁR LAJOS
jegyző.

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálgásodás ellen gyors és biztos hatásúak.

Egger mellpasztillái.

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fill. Fő- és szétküldési raktár:

„Nádor“ gyógyszertár Budapest

VI., Váci-körút 17.

Kapható:

Eljen!

EGGER mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Ha köszvényben, reumában, ischiasban 34—21 szenved, vegyen egy üveg

Dr. FLESCH-féle

KÖSZVÉNY-SZESZT,

mely eszt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fájdalmakat és dagadtokat biztosan gyógyít. Hatása a legrovidebb idő alatt érezhető. Kapható

Dr. Flesch E. M.

„Magyar korona“ gyógyszertárban

Győr, Baross-ut 24. sz

Másfél decziliteres üveg ára 2 kor: Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 kor, 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésnél már bérmentve utánvettel küldjük.

Szarvason: **Burger Frigyes**
Bugyis Andor
nádassi Trstyánszky Károly
gyógyszertárakban.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Kiadó lakás.

Gróf Andrássy-utca 144. szám alatt
(I. kerület) egy három szobás lakás, hozzá
külön udvar és öt több évre kiadó.

Értekezhetni lehet ugyanott

2-3

Andrássi Jánosnál.

Ház eladás.

A Gróf Csáky Albin-utcában 545. sz.
alatt lévő ház azonnal eladó. Értekezni lehet
a tulajdonosnál

2-3

Mikolay Pál gazdásznál

Egy jégszekrény,

amely alig volt használva, jutányos áron
azonnal eladó. Tudakozódni lehet a Kiadó-
hivatalban.

2-5

Értesítés!

Ezennel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására
hozni, hogy Szarvason a Beliczey-utcán özv. **W e b e r I g n á c**
... né házában az ujkor igényeinek megfelelő ...

**fehérenemü-, férfi-, nőiruha-, függöny-
tisztító és vasaló intézetet**

nyitottam.

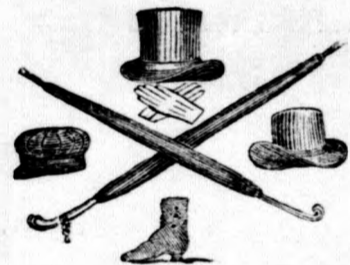
Elvállalok mindenféle fehérenemü, u. m. ingek, gallérok, manchet-
ták, férfi és női alsó és felső ruhák, keztyük, blousok, egész to-
alettek, bálí és utcai felöltők tisztítását és vasalását jutányos áron.
Ezen apályán hosszú évek során szerzett tapasztalataim ama kel-
lemes helyzetbe juttatnak, hogy a n. é. közönség igényeinek tel-
jesen megfelelhessenek s bármely budapesti elsőrangú mosóintézet-
... tel a versenyt felvehessem. ...

Magamat a n. é. közönség szives támogatásába ajánlván vagyok
Kötő tisztelettel

Babus József.

Jutányos és pontos kiszolgálás. 2-3

M e g n y i l t a z u j d i v a t á r u h á z !

Figyelem.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a mai napon a Szarvasi Hitelbank épületében
női és férfi

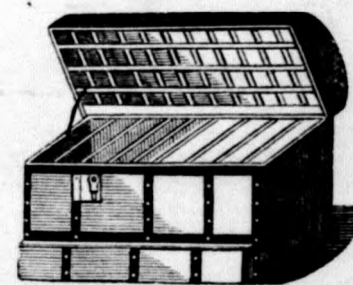
d i v a t á r u h á z a m a t

megnyitottam, hol raktáron csupán hazai gyártmányú áruk lesznek árusítva, u. m.: Női- férfi és gyer-
mek cipők. Férfi ingek. Gallérok. Kézleők. Nyakkendők. Nap- és esőernyők. Valódi pécsi kesztyük.
Nagy raktár alsószoknyákban. Kötényekben, Zsebkendőkben. Böröndökben. Különös súlyt fektetek ruha-
diszkekre és varrókellékekre.

Főtörekvésem a pontos és szolid árakkal való kiszolgálás, miért is a nagyérdemű közönség
teljes bizalmát és meglegedését kérve, maradtam

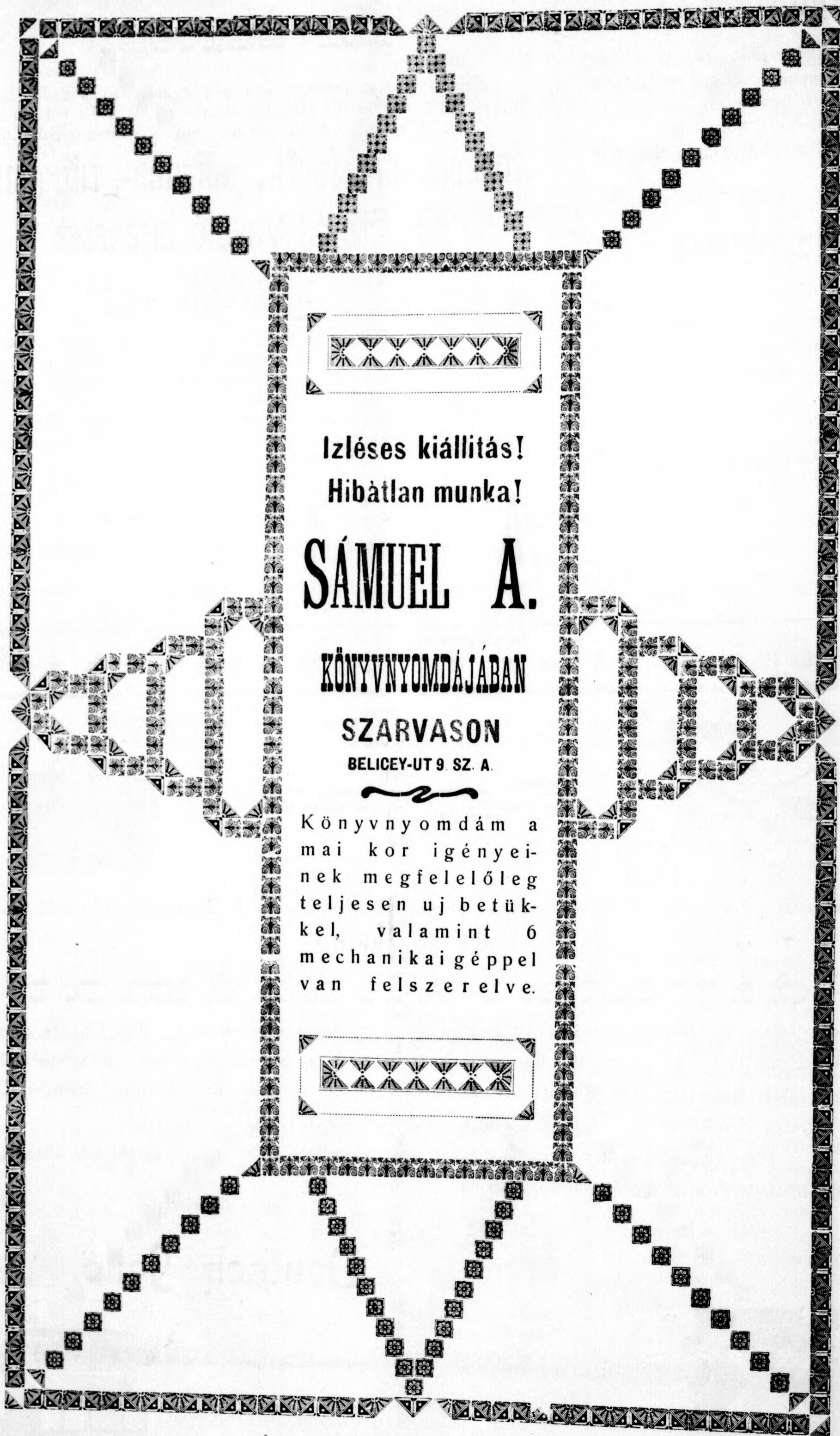
teljes tisztelettel

Deutsch Jenő.

1-6

a Szarvasi Hitelbank új épületében.

Izléses kiállítás!
Hibátlan munka!

SÁMUEL A.

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

SZARVASON

BELICEY-UT 9. SZ. A.

~~~~~

Könyvnyomdám a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen új betűkkel, valamint 6 mechanikaigéppel van felszerelve.

Bethl
szelle
Kézir

bibli
szólá
mely
ben.
által
szive
föls
más
ját
sokr
ról
me,
rain

véd
gyer
han
galn

lett.
ugy
tehe
gye
S n

Fát
És
Kis
Pu
És
Rá
Eg
Ho
A

Le
Sze
Ar
És
De
Há
Cso